

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YURT DIŞINA KAÇIRILAN KÜLTÜR VARLIKLARIMIZIN BELİRLENEREK İADELERİNİN SAĞLANMASI VE MEVCUT KÜLTÜR VARLIKLARIMIZIN KORUNMASI İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ MAKSADIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı

16 Kasım 2017 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa İsen'in, Komisyon Üyesi Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'a rahatsızlığı nedeniyle Komisyon adına geçmiş olsun dediğine ilişkin açıklaması

III. - ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Taslak rapor üzerindeki çalışmalar ile Komisyonun yurt dışına, Ankara ve İstanbul'daki müzelere yapacağı çalışma ziyaretlerine ilişkin görüşmeler

**YURT DIŞINA KAÇIRILAN KÜLTÜR VARLIKLARIMIZIN BELİRLENEREK
İADELERİNİN SAĞLANMASI VE MEVCUT KÜLTÜR VARLIKLARIMIZIN KORUNMASI
İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ MAKSADIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

**3'üncü Toplantı
16 Kasım 2017 Perşembe**

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Yurt Dışına Kaçırılan Kültür Varlıklarımızın Belirlenerek İadelerinin Sağlanması ve Mevcut Kültür Varlıklarımızın Korunması İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Maksadıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 15.07'de açıldı.

Komisyon Başkanı Mustafa İsen, Komisyon Üyesi Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'a rahatsızlığı nedeniyle Komisyon adına geçmiş olsun dediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Taslak rapor üzerindeki çalışmalar ile Komisyonun yurt dışına, Ankara ve İstanbul'daki müzelere yapacağı çalışma ziyaretlerine ilişkin bir görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüŐülecek başka konu bulunmadığından 15.54'te toplantıya son verildi.

16 Kasım 2017 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.07

BAŞKAN: Mustafa İSEN (Sakarya)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat CEYLAN (Ankara)

SÖZCÜ: Ayhan GİDER (Çanakkale)

KÂTİP: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI(Mardin)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, çoğunluğumuz var, toplantıyı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa İsen'in, Komisyon Üyesi Osmaniye Milletvekili Ruhi Ersoy'a rahatsızlığı nedeniyle Komisyon adına geçmiş olsun dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Bizim üyelerimizden MHP temsilcisi Ruhi Bey yaklaşık on gün kadar önce bir rahatsızlık geçirdi, konuşma sırasında rahatsızlanmış. Şu anda durumu iyi ama bir nekahet dönemi yaşıyor. Uygun görürseniz Komisyonumuz adına kendisine bir geçmiş olsun dileğinde bulunalım burada, ben sizin adınıza da geçmiş olsun dileklerimi iletayım. Bütün arkadaşlarımız gibi Komisyonumuza katkıda bulunan üyelerimizden birisiydi.

III. - ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Taslak rapor üzerindeki çalışmalar ile Komisyonun yurt dışına, Ankara ve İstanbul'daki müzelerle yapacağı çalışma ziyaretlerine ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, yaklaşık üç haftadır biz heyeti toplantıya davet etmedik ama o zaman da konuştuğumuz gibi birtakım işlemler yaptık. Bu işlemlerle ilgili bazı sonuçları size bilgi olarak arz edeceğim. Bugün de gündemimiz çok yoğun değil, bunlarla ilgili kanaatlerinizi istirham edeceğim.

Bunlardan bir tanesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, yurt dışına bulunan eserlerin kaçırıldığı ülkelerle ilgili bir yazı yazdım ve arkadaşlarımızın bu ülkelerdeki müzelerde inceleme yapmak istediklerini ifade ettim. Fakat Meclis Başkanlığının heyet üyelerinin tamamının gönderilmesinin bir teamül olmadığına dair bana sözlü bir dönüşleri oldu. Öbür komisyonlarda şöyle bir şey yapmışlar arkadaşlar: Başkan dışında Divandan 1 üye, AK PARTİ'den 1 üye, CHP'den 1 üye, HDP ve MHP'den 1 üye -ikisinden müştereken, birer üye değil, bunların ikisinden 1 üye şeklinde- gidilmiş. Mesela, aileyle, boşanmalarla ilgili bir komisyon çalışması yapıldı, o komisyon çalışması dolayısıyla yapılan işlemi öğrendim.

Ben size bilgi veriyorum yani “Bizce de bu uygundur.” dersiniz... Tabii, öbür partiler temsilcilerini, kimin gideceğini kendileri belirleyebilirler. Ben şahsen AK PARTİ'den gidecek arkadaşlar için kura çekiminin uygun olacağını düşünüyorum.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Siz karar verirsiniz Başkanım.

BAŞKAN – Yani, onu arkadaşlarımızla hep birlikte kararlaştırırız.

Şimdi, bu çerçevede, değerli arkadaşlar, Almanya, Avusturya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İtalya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde var ama Kültür Bakanlığından bana en son intikal eden bilgiye göre

Hollanda ve İtalya’da şu anda talep edilen bir eser olmadığını ifade ettiler.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Evet, Hollanda ve İtalya gereksiz.

BAŞKAN – Yani şu anda Almanya, Avusturya, Fransa, İngiltere. Amerika Birleşik Devletleri de doğrusu biraz uzak, uygun görürseniz onu da çıkaralım.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) - Almanya, Avusturya, Fransa, İngiltere.

BAŞKAN - Almanya, Avusturya, Fransa, İngiltere; evet.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Rusya yok.

BAŞKAN – Rusya’dan da şu anda talep edilmiş bir eser yok.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Kültürel hazineler örneğin.

BAŞKAN – İşte, ama bir işlem yapılmamış.

Yani, eğer uygun görürseniz bu 4 ülke için -ülke sayısının da çok olduğunu ifade ettiler- benzer bir talepte bulunalım yani daha önceki komisyonlardaki uygulamaya benzer bir talepte bulunalım.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Fransa da var, Fransa yazılmamış.

BAŞKAN – Var burada, var.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) - Almanya, Avusturya, Fransa, İngiltere, Amerika’yı çıkardık.

BAŞKAN – 4 ülke, Amerika’yı çıkardık.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Rusya yok, tamam.

BAŞKAN – Rusya yok, evet.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – 5 değil mi?

BAŞKAN - ABD’yi çıkardık.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Bana göre ABD’nin olması lazım.

BAŞKAN – Ya, olması lazım ama ülke çok uzak, isterseniz ben sizin teklifiniz olarak...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Çünkü Metropolitan’ın özellikleri filan güzel.

BAŞKAN – Biliyorum.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Belki birine, New York’a gidilebilir.

BAŞKAN - Yani Amerika’da birkaç müze de var, biliyorum ama “Teklif edin.” dersiniz, ben teklif ederim Başkanlığa. Başkanlığa teklif edelim, Başkanlığın takdiri.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yani Amerika Birleşik Devletleri’nde -hatta biz söyledik-girişteki lahit bile Tarsus’tan götürülmüş. Yani çok miktarda özellikle Metropolitan’da... Farklı yerlerde var da belki bütün yerleri gezemeyiz tabii ki, ağırlıklı olarak Metropolitan olabilir.

BAŞKAN – Hayhay, ben bunun teklifini yaparım.

İkinci olarak da arkadaşlar uygun görürseniz, mesela önümüzdeki hafta yine bu saati belirlediğimiz için olabilir, Ankara’da 1 veya 2 müzeye gidebiliriz yani Anadolu Uygarlıkları Müzesi olabilir.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) - Kaman diyordunuz bir de.

BAŞKAN – Kaman biraz uzak yani Kaman’ı isterseniz Kaman’a da gideriz. Yani ben hemen burada elimizin altında olduğu için Anadolu Uygarlıkları Müzesi olabilir dedim. Bakanlıktan da üst düzey bir yönetici davet ederiz, onlar bize eşlik ederler.

Bir kere, arkadaşlarımızın Türkiye'deki bir müzede bu eserlerin nasıl sergilendiğini, nasıl değerlendirildiğini görmesinin, ben, şüphesiz başka gözle bakmışsınızdır müzelerde ama şimdi bu gözle bakarak değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum. Çünkü özellikle 19'uncu yüzyılda, hatta 20'nci yüzyılın başlarında bu ülkelerin şöyle bir iddiası var: "Biz bu eserleri korumazsak zaten bunlar yok olacaktı. Yani biz bunları bir anlamda koruma altına aldık ve dünyaya teşhir ediyoruz." gibi bir yaklaşım içindeler. Oysa göreceksiniz ki Türkiye'de son yıllarda güzel müzeler yapıldı. Bu müzelerde bu eserler gerçekten çağdaş dünyadaki emsalleri nasıl teşhir ediliyorsa aynı konumda teşhir ediliyorlar. Bu yolla da o müzelerden bir tanesinde de bir basın açıklaması yaparız. Zaten hedeflerimizden birisi, biliyorsunuz, bir kamuoyu duyarlılığı ve farkındalık yaratmak bununla ilgili, böylece bu farkındalığı da gerçekleştirmiş oluruz diye düşünüyorum. "Uygun mudur?" diye de arkadaşlara soruyorum. Arkadaşların eğer farklı kanaatleri varsa bunları da alabiliriz.

Üçüncü olarak da önümüzdeki günlerde -ayrıca onu da planlayalım- benzer bir toplantıyı İstanbul'da gerçekleştirelim, hem bir ziyaret yapalım...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Topkapı'da mı?

BAŞKAN – Topkapı da olabilir, İstanbul Arkeoloji de olabilir, Dolmabahçe o kadar bizim açımızdan şey değil.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Çok şey değil yani o kadar eski değil.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) - Yıldız...

BAŞKAN – Yıldız'da da çok eser yok yani Topkapı ile İstanbul Arkeoloji zaten birbirine çok yakın biliyorsunuz; birisine gideriz, öbürünü de ziyaret ederiz. Mesela, toplantıyı Topkapı Sarayı'nda; Aziziye Köşkü'nde yapabiliriz, arkadaşlara orada Konyalı'da bir yemek de ikram ederiz.

Bunları bilgi olarak size sunuyorum. "Uygundur." dersiniz ben bürokratik işlemlerini sürdüreceğim.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Hepsi uygundur Başkanım, bir sorun yok.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Arkadaşlar, bir de size bir...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Oraya geçmeden müsaade eder misiniz yani başka bir şeye de geçiyoruz...

BAŞKAN – Buyurun.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Şimdi, bu Rusya'daki Troya hazineleriyle ilgili hikâyeyi anlattık. Şöyle yapalım: Çok miktarda yere gidilmesi belki göze bataabilir. O zaman Dışişlerine, oradaki kültür müşavirliğine bir görev isteyelim, oraya bildirelim, onlar da orada o konuyla ilgili bir girişimde bulunsunlar, Troya hazineleriyle ilgili.

BAŞKAN – Hayhay, tabii ki.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Hiç olmazsa onu da boş bırakmış olmayalım, o anlamda diyorum.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Diğer gitmeyeceğimiz yerler için de olabilir.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tabii, diğer yerler için de olur ama özellikle yani burada Troya hazineleriyle ilgili...

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – O zaman belki sadece 2 yer için de...

BAŞKAN – Evet, olabilir.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Nasıl?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Meclisten şimdi belki sadece 2 ülke için izin çıkabilir çünkü 4 ülke Başkanımın da dediği gibi fazla.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – 5 oldu burada.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Amerika’yla beraber 5 olacak. Diğerlerinde de aynı şekilde aynı usul Dışişlerinden uygulanabilir.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Evet yani dediğiniz gibi müsaade çıkmayan yerlerle ilgili o zaman Dışişleri Bakanlığı oranın kültür müşavirliğinde veya büyükelçiliğinde gerekli girişimlerde bulunmaları için bir talepte bulunabilir.

Şimdi, bu çalışmalarını yaparken, yeni bir ilan, bakın, dünyanın “en iyi dedektörleri” diye. Bu yeni, gayet taze, “define, altın, ve tek para dedektörleri” diyor. İşte nasıl çalışır, kaç liradır, şudur, budur yani şimdi biz bunları konuşuyoruz; 2.250 dolar artı KDV, işte özellikleri vesaire, gayet rahat bunları görüyorsunuz açtığımız zaman, piyasa çalışıyor yani. Şimdi yani bir taraftan biz bunlarla ilgili çalışma yapalım diyoruz, bir taraftan da bu piyasa bayağı hareketli bir şekilde devam ediyor.

BAŞKAN – Şimdi, Serdal Bey, Kültür Bakanlığından veya ilgili müzelerden izin almak kaydıyla define araştırmacılığı serbesttir Türkiye’de, izin almak kaydıyla.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tabii. Şimdi, bunun satışı ama herkese yapıyor yani ruhsatı olan “Ben arayacağım, müsaademi aldım.” diyene değil. Yani silah alırken ruhsat alıyorsun.

DURMUŞ ALİ SARIKAYA (İstanbul) - Ruhsatlı silah alır gibi bir şey bu.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tabii ama bu ruhsatsız yani bizim dediğimiz ruhsatsız olduğu için.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Yani yasak var mı satışında?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yok, şu anda yok ama olsun diyoruz zaten. Yani kim alıyorsa bunun ya elinde ruhsatı olsun, ya koleksiyoner olsun yahut da “Ben arayacağım.” diye Kültür Bakanlığından müsaade almış bir adam olsun, değil mi?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Ne işi var o adamın, niye alacak ki?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Ne için, define diyor zaten.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Ne işi var yani?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Definecilik ne demek?

BAŞKAN – O gün organize suçlarla ilgili arkadaşlar “Bunları takip ediyoruz.” dedi ama özellikle sosyal medyada bunları takip etmek o kadar kolay bir iş de değil.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Dün gelen bir rapor var, onu dün ben akşam aldım, inceledim, arkadaşlar onu da dağıtıyorlar herhâlde.

BAŞKAN – Evet, evet.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Şimdi, orada zaten onların da yani Emniyetin, Jandarmanın ve diğer birimlerin de bu konuda şikâyetleri var. Onlar da diyorlar: “Bunlar takip edilsin, kontrol altına alınsın.” Onların da o konuda tavsiyeleri var.

Şimdi, bu arada, bir de sizinle Mecliste karşılaştığımızda ben şifahen söylemişim ama gelmemiş herhâlde müze müdürü, yok.

BAŞKAN – Müze müdürü yok, şunun için yok: Çünkü ertesi gün Kültür Bakanlığı resmî bir açıklama yaptı onunla ilgili. Yani davet de etsek o arkadaşımız aynı açıklamayı burada yineleyecek.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yani burada bizim milletvekili arkadaş da gitti iki defa, gazetelerde de çıktı, ben de uğradım. Ben kaymakamdan bilgi aldım, bana bir açıklama getiremedi kaymakam. Müzeler genel müdürünü de telefonla aradım, onun da söylediği şu: “Önceden bir kısım kazılar yapılmış orada, sonra yine yapılıyor, işte 14 metreye kadar indik.” Ne çıktı? İşte “Çıkan şeyleri ilgililere verdik –üniversitelere- değerlendiriyorlar.” Yani çok böyle inandırıcı, doyurucu bir cevap değil.

BAŞKAN – Burayı, karşılıklı olarak biraz sizin arkadaşınızın, biraz yöneticilerin net cevap vermemesi olayı bir gizeme büründürdü.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Biz burada zaten bu işler için toplanmışız, bir bilgimiz olsun, nedir yani devlet yaptığı işi gizlemez, bu gizli olacak bir şey değildir. Yani devletin kontrolünde yapılıyorsa şimdi bu kadar spekülasyona, basına çıkmasına bile lüzum yok. Orada ciddi bir açıklama yapılırsa “Devlet kazıyor, buradan çıkanlar da zaten işte teşhir edilecek veya şunlar çıktı.” diye. Ama şimdi bugüne kadar ne bilgi aldık, bir bilgi var mı?

BAŞKAN – Söylediler, bu resmî açıklamada 3 veya 4 tane nesne çıktığına dair isimlerini de zikrederek, o bilgiyi arkadaşlar...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Nesne nedir, nesne her şey olabilir?

BAŞKAN – Bir şey söylediler. Ben “nesne” diyorum, onlar “nesne” demediler -yani tam tanımını yapamadığım için şimdi- ama yanlış hatırlamıyorsam üç tane... Bakanlığın o açıklamasını bize bulun ve gönderin.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Yazılı isteyelim Başkanım, yazılı talep edelim.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yok, hemen alınabilir yapılmışsa açıklama, bellidir zaten.

BAŞKAN – Basında da vardır yani belki internette bile var yani girsek çıkarırız oradan.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Burada şöyle bir şey var raporda, yazıda diyor ki: “Bir adet bronz sikke, kırık sütun parçaları...”

BAŞKAN – Tamam, ben onu okumuştum, bu.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Bu mu?

“...etütlük durumda seramik parçaları haricinde envanterlik nitelikte taşınır, taşınmaz kültür varlığına rastlanmamış olması.”

BAŞKAN – Evet, bu, “resmî açıklama” dediğim bu.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yani burada “Bir şey çıkmadı.” gibi biraz şey ediliyor ama niye bu kadar gizlilik içinde yaptılar onu biz çözemedik. Kimse girmeyecek, yaklaşmayacak...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Ya çıkarsa diye yapmışlardır.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yani milletvekili de girmiyor, ilgililer de girmiyor.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – O gizemi biraz sizin vekiliniz kattı.

BAŞKAN – Aynen, bence ondan oldu.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yok yok yani...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Biraz oraya gizem kattı.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Ama şimdi, oraya kimseyi sokmazsanız, polis...

BAŞKAN – Ama kazı yerine de herkes elini kolunu sallayarak giremez Serdal Bey yani.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – İçeriye girip şey etmeyecek ki şöyle bir bakacaktır yani.

Ama başka kimseyi sokmadılar, sürekli emniyet... Ve söylendiğine göre kimseyi sokmadılar, hatta “Orayı korumaya gelenler Ankara’ dan geldi.” dediler. Yani bunlar Ankara ekibi falan gibi bir şeyler...

BAŞKAN – Bunların hepsi şehir efsanesi.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Olabilir, olmayabilir, onu bilemem.

Yani ciddi bir açıklama yapılsaydı bu kadar gizemli hâle gelmezdi, bu kadar da üzerine gidilmezdi.

BAŞKAN – Peki, gerekirse açıklama isteyelim.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Bizim Milas’ ta var bu şekilde kazılar şu an ve kimse... Ben de gideyim, orada iki açıklama yapayım, ertesi gün bütün gazetelerde.

BAŞKAN – Tabii, otur oraya, kesinlikle...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – ertesi gün bir daha gideyim, ertesi gün yine basında. Yani biraz...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Sizi sokmayabilirler mi o kazı alanına?

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Benim ne işim var kazının içerisinde ya?

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Yani sokmayabilirler mi?

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Sokmayabilirler tabii ki, ben milletvekiliyim sonuç itibarıyla, kazıda benim... Yani her şeyin bir sınırı var.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Milletten vekilisin ya.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Girmek istemezsiniz ayrı, “Giremezsiniz buraya.” diyebilirler mi?

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Diyebilir, deme hakkı var tabii ki yani sonuçta ben milletvekiliyim.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – “Milletvekiliyim.” diyorsun, milletten vekilisin yani...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Arkeolog değilim ki ne işim var kazı alanında benim ya?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Şimdi, bir dakika, olur mu ne işim var?

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – İşiniz yok, ayrı bir şey.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Vatandaş sana soracak, biz vatandaşa karşı sorumluyuz. Vatandaş bize soruyor, diyor ki: “Ne var kardeşim?”

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Milletvekili olarak sizin her türlü rapora ulaşma şansınız var mı? Gizlilik içeren, Adalet Bakanlığının yürüttüğü, Emniyetin yürüttüğü... Yok ya böyle bir şey yok, bu tavır doğru bir tavır değil ama.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Devlet açısından gizlilik gerektirmiyorsa olması lazım.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Hayır ya benim ne işim var?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Ya kültürel varlıklar gizli bir şey değildir, değil mi?

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Bakın, devletin yaptığı orada bir kazı var ve kazının içerisindeki detayı ben de bilmiyorum.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Hazine çıksa gene devletin.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Ne olacak yani ne bekliyoruz başka?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yani niye? Gizlilik olacak ne var? Gizli olan, askerî şeyler olur, sırlar olur, dış ilişkilerde olabilir gizlilik ama böyle bir şeyde olmaz, gizli olacak bir şey yok.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Onu kazı başkanına sormak lazım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, şimdi, iyi niyetle bunlar çözülebilir ama kazı başkanı da isterse oraya herkesi sormayabilir yani kazı başkanının da orada bir sorumluluğu var.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Kazı başkanı kim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Bilmiyorum kazı başkanını.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Yani yok öyle bir şey de o yüzden soruyorum.

BAŞKAN – Müze kazısı benim bildiğim kadarıyla.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Müze denetçisi varmış sadece, müzeye sordum. Diyor ki: “Sadece buraya denetçi istediler, o kadar.” Bir müze kazısı değil yani.

BAŞKAN – Yok, o kazıyı...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Kim yapıyor o kazıyı?

BAŞKAN – O kazıyı Bakanlık yapıyor.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – “Hayır, biz yapmıyoruz, biz denetçi verdik.” diyor.

BAŞKAN – Veya o zaman define için izin almış birileri yapıyordur. Denetçi verdiği göre izin almış demek ki.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – İyi de efendim, bu sorunun aslında muhatabı siz değilsiniz. Yani burada bir sorun varsa aslında arkadaşlarımızın bu taleplerini yazılı hâlde Bakanlıktan talep edelim, gelsin yani aydınlatıcı bilgi olsun.

BAŞKAN – Soralım.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Tabii tabii, gerek yok yani.

BAŞKAN – Tamam, soralım.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Devletin resmî polisinin koruduğu bir yerde...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Kim yapıyor, bilmiyoruz biz.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Devletin resmî polisi var, sonuçta devletin bilgisi var.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tamam, siz öğrenin, bize de söyleyin, biz de öğrenelim.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Merak etmiyorum ki.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Arkadaşlar, bizim bilgi eksikliğinden kaynaklanan bir sorumuz var, sizin de bilgi eksikliğinden kaynaklı cevap vermeme gibi bir durumunuz var. Bunu resmî bir şekilde soralım, öğrenelim ya tartışmaya gerek yok. Yani siz de taraf değilsiniz bu işte, biz de taraf değiliz; ortada bir sorun var, öğrenelim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok açık bir şey söyleyeceğim. Vatandaş vergi veriyor, vergi listeleri açıklanıyor, bazı vatandaşlarımız diyor ki: “Ben isimimin burada zikredilmesini istemiyorum.” Buna saygı duyuyor muyuz? Bakın, bilmeden konuşuyorum, yorum yapıyorum gene. A şahsı...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Sayın Müsteşarım, o kişisel bir inisiyatifdir ama bu öyle değil, bu, toplumsal bir olay.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Şimdi, bu başka bir şey. Ayrıca bir şey söyleyeyim: Siz Muğla Milletvekilisiniz, ben Mersin Milletvekiliyim, Tarsusluymay ayrıca, bu kazı da Tarsus'ta oluyor yani benim de bir şeyler bilmem lazım. Sizi belki çok ilgilendirmeyebilir, siz Muğla'dasınız, Muğla'da olsa belki çok daha fazla ilgilenirdiniz. Yani benim bilmem lazım o zaman, hiçbir bilgim yok. Yani ben Aytağ Bey gibi gidip açıklama da yapmadım ama en azından şurada diyorum ki: “Benim bilgim olsun.” Hakkım o da değil mi?

DURMUŞ ALİ SARIKAYA (İstanbul) – Başkanım, müsaadenizle, diğer konuya geçmeden...

BAŞKAN – Buyurun.

DURMUŞ ALİ SARIKAYA (İstanbul) – Türkiye-Amerika Birleşik Devletleri Dostluk Grubu Başkanı olarak ben de diğer vekillerimize katılıyorum. Bu ziyaretlerin en önemli ayağının Amerika Birleşik Devletleri’ndeki ziyaretimiz olması gerektiğini düşünüyorum. Dışişleri tecrübeme dayanarak diyorum ki: Efendim, bizim Amerika Birleşik Devletleri’nde yakalayacağımız pozitif bir havanın ve pozitif bir yaklaşımın diğer ülkelerle ilgili ilerideki çalışmalarımızda da pozitif etkisi olacağına inanıyorum. Sadece bunun kayıtlara geçmesini istedim. Arz ederim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

Zaten biz Başkanlığa bu talebi iletceğiz. Yani ABD de var listemiz çerçevesi içinde, buna bakacağız.

Şimdi, değerli arkadaşlar, asıl benim bugün gündeme getirmek istediğim husus şu: Bu yapacağımız çalışmanın -sizlere de sunduk- şöyle bir taslağını size sunmak istiyorum. Yani bu bir nevi raporun “İçindekiler” kısmı olacak. Arkadaşlarımız şöyle göz gezdirsinler “Bu uygundur.” yahut “Şuralara şunlar eklenmelidir.”, “Bu aks üzerinde yürüyelim.” yahut “Değiştirelim.” gibi kanaatleri varsa bu kanaatleri konuşalım.

Raporla ilgili, bu “İçindekiler” bölümünün içeriğiyle ilgili biz birtakım çalışmalara başladık uzman arkadaşlarla. Bugün açıkçası sizin önünüze onun da taslağı sayılabilecek bir metin sunabilir miyiz gibi bir yaklaşım içindeydik ama bana gelen ilk metinde ikmal edilmesi gereken yerler olduğunu ben gördüm. Bunu ya bir hafta sonra veya on beş gün sonra size sunabiliriz diye düşünüyorum ama burada belirttiğimiz hususlar üzerinden yürüyecektir mesele. Tekrar istirham ediyorum, bakın “Şöyle bir bölüm de ilave edilsin.” diyebileceğiniz bir kısım varsa onu da koyalım.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Evet, öyle yapalım ama sanki konu, tarihine, şuna buna çok giderek biraz dağılıyor gibi burada; benim ilk gördüğüm o.

BAŞKAN – Bu tarihçeyi çok özet geçeceğiz yani onlara...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yani biraz şey geçelim çünkü tanımını, kültür varlığı nedir...

BAŞKAN – Yok, tanımını falan filan, onları yapmak zorundayız.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tamam, tanımını da yani bunların kısa kısa olması... Esas, biz, işin öz, uygulamada işe yarayacak...

BAŞKAN – Tabiatıyla.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Söz alabilir miyim Başkanım?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Yani Komisyonun tanımında -daha önceki toplarda dile getirdik ama- sadece kaçırılan eserler değil, bir de “kültür varlıklarının korunmasıyla ilgili alınması gereken tedbirler” diyoruz yani bunun taşınır, taşınmaz bütün kültür varlıklarımızı da kapsamaması gerektiğini düşünüyorum. Kaldı ki mesela burada, üçüncü bölümde “Arkeoloji” diyoruz, yurt dışından... Mesela Türkiye’deki hiçbir kazıda bir kazı envanteri aslında yok. Yani orada çıkan taşınmaz kültür varlıklarından ne bir röleöveleri ne onunla ilgili belgeler... Sadece müze denetimi sırasındaki eserlerin envanteri var, onun dışında hiçbir şey yok. Kazı başkanı verirse verir, vermezse vermez; ki vermiyor yayın yapacağı için filan. Böyle bir envanterimiz bile yok.

Bu anlamda, oradan başlayarak, arkeolojik kazılardan başlayarak koruma kurullarına ve dediğim gibi, restorasyon ilkelerine kadar bazı konularda Türkiye'nin dikkatini çekmemiz lazım. Dört partinin ortak uzlaşısıyla kurduğu bir Komisyon ve sağ olsun, çok nitelikli bürokratlarımız var, pratikte, yaşayan, kazı yapan hocalarımız var, restorasyon yapan kurumlarımız var, onlar yaşadıkları problemleri... Türkiye'nin onlarla da ilgili genel sıkıntılarını bulup değerlendirebilirsek ve bir çözüm önerisi sunabilirsek çok daha faydalı olabileceğini düşünüyorum bu Komisyonun.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, bu kanaatinizi ilk gün de ifade ettiniz, ben de doğrusu prensip olarak katılıyorum ama sonuç olarak... Yani her ne kadar Komisyonumuzda alınması gereken tedbirlerin çerçevesi de var ama biz o zaman yani Kültür Bakanlığının reorganizasyonu, Türkiye'deki... Sadece Kültür Bakanlığı da değil -geçen hafta dinledik- bunun içinde vakıflar var, bunun içinde bazı tarihî camiler var yani Diyanetin bir bölümü var, şahıslar var. Açıkçası -ben işin içine girdikten sonra- bu kadar işi yayacak olursak toparlayamayız diye endişe ediyorum.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Başkanım, sorunlar çok karmaşık değil, baştaki sorunların tespitini yaparsak diğerleri zaten kendi içerisinde çözülecektir.

BAŞKAN – Zaten bu raporun son maddesine bakarsanız, “Tedbirler” bölümüdür son...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Yani sadece “kaçırılan varlıklar” diye geçiyor da o yüzden yani o başlığımızı...

BAŞKAN – Ne diyelim, onu nasıl değiştirelim?

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – “Kültür varlıklarımız” diyoruz zaten, “onların korunması için gereken tedbirler” diyoruz.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Kültür varlıklarının korunması, muhafaza edilmesi...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Şimdi, peki, biz bunu ilk zaten verirken de şu vardı hedefte: Hem korunması, bir de envanterinin çıkarılması yani yurt dışındakilerin değil mi? Hedef o değil miydi? Ama burada, bakın...

BAŞKAN – Yurt dışındakilerin, var o.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Burada yok.

BAŞKAN – Nasıl yok?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Nerede envanter çıkarılması?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – 5'incisinde.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Ne diyor? “Mücadele tespit yöntemi, mevzuat, uluslararası anlaşmalar...”

BAŞKAN – “Yurt dışına kaçırılan kültür varlıklarının iadesi...”

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Onların tespitinin bu raporda olmasında yarar var.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Bakın, bir dakika, “...kökenli olmayan kültür varlıklarının korunması...” Şimdi, burada nerede envanter? Yok. Esas biz bunun için kurduk bu Komisyonu. Yani şimdi, bir de ben şunu söyleyeyim: Envanter...

BAŞKAN – Serdal Bey, bir dakikanızı rica edebilir miyim.

Bakın, bu raporun taslağı benim elimde, var böyle bir listemiz.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Ama yok, burada yok, verilen şeyde yok.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Bunu ekleyeceğiz Sayın Başkanım, çok önemli bir şey değil yani bu

rapora elinizdeki taslak eklenecek.

BAŞKAN – 6'ncı maddeye bakar mısınız?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Ben onu demiyorum. Envanter mi? Ben Türkçe anlıyorum. Ne diyor bu? Envanter değil. Ne diyor? “İadesi sağlananlar” envantere mi giriyor? “Takibi yapılanlar” bu envanter demek mi? Biz onu demiyoruz.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Ona 6'ya 3 diyelim, envanterin de çıkarılması.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Esas hedefimiz bu değil miydi?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – 6'ya 1'i envanter yapalım, sonrasında iadesi sağlananlar...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – 6'ncı maddenin 6'ya 1 maddesi envanterin çıkarılması, arkasından bunlar.

BAŞKAN – Tamam, hayhay.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – 9'uncu maddeyi de eklememiz lazım Sayın Başkanım.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yani yurt dışına gitmemizin nedeni de o, envanter çıkarılacak...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – 9'uncu maddeyi de ek yapalım, kültür varlıklarının korunması ve muhafaza edilmesiyle ilgili de birkaç şeyin bu rapora girmesinde yarar var.

BAŞKAN – Peki.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Kültür varlıklarının korunması ve muhafaza edilmesiyle ilgili...

BAŞKAN – Korumak, muhafaza etmek aşağı yukarı aynı şey zaten.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – “Tedbirler” değil mi o?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yok, korunma...

BAŞKAN – Bunu ayrı bir madde yapalım.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Korunması için alınması gereken tedbirlerle ilgili...

BAŞKAN – Hayhay.

Başka teklifi olan arkadaşlarımız var mı?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Burada, şu raporda baktım ben, envanterle ilgili çok ciddi bir şey yok elimizde. Mesela, bu, Vakıfların çalışması var camilerle ilgili, şimdi bir tespit yaparak onları arada bir kontrol ediyorlarmış; doğru bir çalışma, o çalışma iyi çünkü orada tarihî eser niteliğindeki...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Eğer bir alt madde ekleyeceksek deminki maddeye, koruma kurulları öncelikle ele alınması gereken, rölöveler belki. Bu anlamda bunlarda da yaptıkları temel problemleri, temel hataları da irdelememiz gerekiyor yani alt başlık koyacaksak Başkanım.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Alt başlık olmaz olur mu, konulacak mecburen yani.

BAŞKAN – O ana başlığın altı doldurulabilir.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Kazılar...

BAŞKAN – Kazılar, koruma kurulları, müzeler; koyalım onları.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Koruma kurulları, müzeler, rölöve müdürlüklerinin işlevi, koruma kurullarının niteliğinin... Mesela Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Peki, koruma kurullarına ve bu, restorasyon birimlerine personel takviyesi -uzman

gibi- çalışmalar söylenebilir.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Mesela bir koruma kurulunda avukat var ama bir inşaat mühendisi yok. Statik projeye avukat karar veriyor, inşaat mühendisi yok.

BAŞKAN – Yok, yok, bu doğru değil. Mutlak surette mühendis ve mimar vardır.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Yok işte, yok efendim, koruma kurullarında inşaat mühendisi yok, mimar var da inşaat mühendisi yok.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Mesela avukatın ne işi var koruma kurulunda?

BAŞKAN – Yok, avukatın işi var, olur mu?

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Avukat raportör olarak...

BAŞKAN – Arkadaşlar, bunların hepsi tecrübelerden hareketle konu. Daha önce, 2004 yılına kadar avukat yoktu, 2004 yılından itibaren avukat konu.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Ne alakası var korumayla Sayın Başkanım? Yani bir raportör olarak avukat koruma kurulunda memur olarak kalabilir ama korumayla ilgili karar verebilir mi avukat? Allah aşkına, her işin uzmanı var. Nasıl bir mimar raportör varsa bir avukat da raportör olarak olabilir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bunların büyük çoğunluğu yargıya gidiyor.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Biz doğrulardan bahsediyoruz, aklın ve bilimin söylediğinden bahsediyoruz; yargıya gidiyor gitmiyor, yönetmelik böyle, onlar ayrı bir şey. Bir avukat korumayla ilgili hangi kararı verebilir? Kurul başkanlığı yapan avukatlar var, avukat karar veriyor bir yerin sit tesciline, mimarisine; böyle bir şey olabilir mi? Oy veriyor mimarisine, yani bunun ne alakası var? Raportör olarak, eğer yasal bir düzenleme gerekiyorsa avukat elbette olmalı kurulda, biz olmasın demiyoruz ama karar mercisinde olamaz korumayla ilgili bir konuda.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – İdarenin sabit personeli olabilir de Sayın Başkanım ama mutlaka koruma kurullarında inşaat mühendisinin olması zorunlu bence.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Gibi, gibi, gibi yani bunlar sonra tartışılacak şeyler de yani bu tür sıkıntılar var. Demin mesela belediyelerin katkı paylarından bahsettik. Hiç niteliği olmayan belediyeler yani teknik anlamda bir elemanı olmayan, nitelikli elemanı olmayan belediyeler bu katkı paylarıyla kültür varlığının restorasyonunu yapıyorlar güya, ondan sonra o kültür varlığını yok ediyorlar. Şimdi, demin övdünüz ama bir sürü sıkıntılar var mesela.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Kaynak aktarılması doğru ama uygulamada sıkıntılar var yani fonun ayrılması doğru bir şey.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Onu demiyorum.

BAŞKAN – Belediyelerle ilgili 2004 yılında yapılan düzenlemede, tarihî eser yoğunluğu olan belediyelerde küçük ölçekli onarımlarla alakalı, “KUDEB” adı altında yeni birimler kuruldu ama bu birimlerin her birisinde de yeteri kadar teknik personelin istihdamı zorunludur ve bu çerçevede yapılabilir. Yoksa hiçbir belediye kendi inisiyatifıyla restorasyon kararı alıp restorasyon yapamaz.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Öyle mi acaba?

BAŞKAN – Kesinlikle.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Bir bakın isterseniz, yapıyor mu yapmıyor mu diye. İşte güzel bir sorun, bakalım...

BAŞKAN – Sizin elinizde bir somut örnek varsa...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Bir sürü var. Bir tane değil, yüzlerce var. Bu konuda işte temel problemler bunlar.

BAŞKAN – Bir tane somut örnek diyorum...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Özellikle ismini de hatırlıyorum, benim de 2004 yıllarında falan... Bozüyük diye bizim bir beldemiz var, meşhur -Türk televizyonlarında diziler çekiliyor ya, Güzel Köylü falan- orası tamamen Turizm Bakanlığımızın destekleriyle ortaya çıkmış bir köydür ve doğru da işliyor. Yine, aynı şekilde, bizim Muğla merkezdeki o meşhur, asırlık çarşılarımız vardır ve bunların tüm restorasyonları, Belediyenin de kısmen katkısı var -bizim biliyorsunuz Osman Gürün'dür Büyükşehir Belediye Başkanı, o daha önce ilçe belediye başkanıyken- yine Turizm Bakanlığının destekleriyle çok ciddi ve çok özenli... Muğla'nın en güzel yeri diyebilirim Arasta'sı şeyi falan tamamen, bu, Kültür Bakanlığımızın vermiş olduğu bu destekler sayesinde ortaya çıkmış yerlerdir.

Avukatı bilmem ama sonuç itibarıyla sistem, özellikle bizim Muğla'mızda doğru yürüyor ve yerel belediyelerle beraber yapıyoruz. Yani CHP'li belediyeler olmasına rağmen o sistem bizde...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Kurumsal değil, siz şanslıymışsınız, onu demek istiyorum işte.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Bunlar kurumsal yürüyor. Yani Turizm Bakanlığının...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Türkiye'de kurumsal değil, sizdeki kurumsal.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Muğla ayrı bir yer değil ki, Türkiye'nin 81 vilayetinden bir tanesi.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Bu konular biraz daha teknik konular. Yani ilgili arkadaşları da çağıralım, onlara da bir soralım yani var mı sıkıntı, sorun var mı uygulamada...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Muğla kültür bakımından da tarih bakımından da çok eskiye dayanan bir kent. Yani hakikaten... Geçen mesela bizde -basına çok yansıdı, bilmiyorum gördünüz mü görmediniz mi- Bodrum'da Bodrum çöplüğü vardır, Bodrum çöplük meselesi vardır bizde. Yani Sayın Orman Bakanlığımızın destekleriyle orada bir alan verdik Orman Bakanlığının Büyükşehir Belediyesine ki çöp depolama tesisi yapınlar diye. Yani ondan anlatıyorum, sistemin düzgün yürüdüğünü anlatmak için söylüyorum bunu. İhale aşaması yapıldı, bilmem ne, bir şey noktasına geldi, inşaat bir başladı, üç bin yıllık, dört bin yıllık şehir çıktı altından, "Çöplük alanı yapalım." dediğimiz yerden. Bu arada da o koruma kurulları hemen anında geldi, müdahalesini yaptı, bölgeyi sit alanı ilan etti falan. Yani tabii, bunlar yerel yönetimlerle beraber yürüdüğü için bizde çok da ayırım yapılmadan ve doğru bir şekilde yürüyor. Bence bu konularda...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Bunların hepsi doğru işler ama aksaklıklar ve eksiklikler var.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Çok kötü örnekler var.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Önemli olan, daha iyi hâle, çalışır hâle getirmek.

BAŞKAN – Tabii, hedefimiz bu arkadaşlar yani mevzuatı çıkarmak yetmiyor yani bazı yerde iyi işliyor, bazı yerde kötü işliyor; kötü işleyenlere mâni olmak.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Koruma kurulunun başına avukat neden verilir, onu da bilmem. Yani o konuda da bilmiyorum, var mı hakikaten böyle bir şey.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Var, var.

BAŞKAN – Kurullarda avukat var.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – İnşaat mühendisi yok mesela, statik projesine avukat kanaat veriyor, sanat tarihçi karar veriyor ama inşaat mühendisi yok.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Sonuç itibarıyla bazen...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Bu tür aksaklıklar giderilebilir yani bunlar çok önemli şeyler değil.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Burada bu süreç hukuki bir sürece sebep oldu Muğla’da. O çöp depolama tesisi çok siyasi argümanlarla “Bodrum çöplüğüne AK PARTİ’liler izin vermiyor.” diye, bilmem ne diye şey çıktı ama avukatlık meseleler de var, hukuki durumlar da söz konusu olabiliyor bazen, belki de ondan dolayısıdır. Biz orada başvurmadık ama...

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Talepler dedi ya Başkanım Yargıtaya giden...

BAŞKAN – Yargıya giden, sadece Yargıtaya değil, yerel mahkemelere...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Arkadaşlar, sorun o. Avukat teknik konuda karar verecek bir organın içinde olmamalı, avukat herhangi bir şekilde hukuki bir anlaşmazlık olduğu zaman...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Bu, kayıtlara geçsin yani Başkanım, ben teşekkür ediyorum.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Onun için de kurulda olmasına gerek yok, o idarenin sabit personeli olabilir.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Ben Başkanımın teşekkür ediyorum, sizin Müsteşarlığınız döneminden sonraki dönemlerde muhtemelen bunlar devreye girdi ama Muğla’mız adına, özellikle, bu, Turizm Bakanlığının vermiş olduğu desteklerle biz şehrimizin kültür varlıklarına sahip çıktık ve onların yenilenme olayına sahip çıktık. İnşallah, geldiğiniz zaman Arasta’da bir kahve içiririz. O alanı da Kültür Bakanlığının... Üzerine yazdık, hepsinde de yazıyor. Bu konuda Bakanlığımız hakikaten iyi işler yapıyor.

BAŞKAN – Önümüzdeki hafta, sizden rica edeceğim, bu kurul sayısı... Bakın, 2002’de Türkiye’de kurul sayısı son derece sınırlıydı, 7-8 tane kurul vardı. Bir de vatandaş var. Yani vatandaş da beş yıldan beri kurula eviyle ilgili bir proje vermiş, bir şey bekliyor. İşte, Mardin örneğini alalım.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Biz mesela Diyarbakır’a bağlıyız.

BAŞKAN – Şimdi, kurul sayısı çok arttı.

İki, bu KUDEB’ler... Arkadaşlar, ilgili kanun çok ağır cezalar doğuran bir kanundur, bundan dolayı kimse teşebbüs edemez işte. KUDEB’lerle küçük onarımlar için... Yine, KUDEB’lerin de belli bir teknik kadroyla teçhiz edilmesi çerçevesi içinde yapıldı bu işlemler. Vatandaşı da rahatlatacak. Yani burada önemli olan şişi de, kebabı da yakmamak. Yani vatandaş da düşünmek zorundayız, tabii eserleri de düşünmek zorundayız. Burada bir koruma-kullanma dengesiyle hedefimiz bunları yarına da intikal edebilecek bir düzeyde tutmak.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Şimdi, arkadaş dışarı çıktı, onunla ilgili olduğu için geldiğinde tekrar edelim. Şimdi, Bodrum Müzesi’ni, kaleyi kapatmışlar, iki yıl kapalı kalacakmış ve ortasına bir cam fanus yapılacakmış. Herhâlde, öğrendiğim kadarıyla, bayağı yüksek bir şey, dışarıdan bile görünecek bir şey. Bu konuda da ya TMMOB yahut da İnşaat Mühendisleri Odası mahkemeye gitmiş, bugünlerde mahkemesi olacak onun durdurulması için. Bununla da ilgili bir bilgi alalım. Benim anladığım kadarıyla o, Bodrum Kalesi’nin silüetini bozacak bir yapı olduğu için yani yüksek olacağı için dışarıdan da görünebilecek bir şey. Bilmiyorum, Muğla milletvekili arkadaşımızın haberi var mı?

Siz dışarı çıktınız da, şimdi, Bodrum Kalesi’ni kapatmışlar, iki yıl kapalı kalacakmış ve orada deniz kalıntılarının, gemi kalıntısının olduğu eski bir yapı var, o yıkılıp yerine bir cam fanus yapılacakmış. Bu nedenle İnşaat Mühendisleri veya TMMOB mahkemeye gitti, böyle bir şey var.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Mausoleum’i yapmayı düşünüyoruz oraya.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – İşte, camdan ama çok yüksek ve bu dışarıdan görünecek, o

şeyini bozacak. Yani o eski bir yapı, tarihî bir yapı, cam şey yaparsanız...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Eksik bir bilgi var, onu tamamlayayım isterseniz.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Evet, buyurun.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Sayın Başkanım, benim takip ettiğim bir konu. Yani yaklaşık bir seneden beri.... Biliyorsunuz, yedi harikadan bir tanesi Bodrum Mausoleum. Biliyorsunuz herhâlde, Bodrum'dan kaçırılan bir eser aynı zamanda, yok olan bir şey. Onun belli taşları da Bodrum Kalesi'nde kullanılmış.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – O gemilerin olduğu yerde, orada toplanan taşlarla yapılmış.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Bodrum Kalesi'ndeki mesele bununla alakalı değil, Mausoleum ayrı bir yerde, Bodrum Kalesi ayrı bir yerde.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Kaleyi kapatmışlar, onun içine yapılıyor.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Kalenin kapatılması onunla alakalı değil.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Restorasyonu var.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Restorasyonu var şimdi.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – İşte, kalenin içinde böyle bir yapının yapılacağını ifade ediyor.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Kalenin içinde yapılacak diye...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Yok, içinde böyle bir yapı yapılmayacak. Biz şu an Bakanlığımızla da görüşüyoruz, orada cam piramit şeklinde, Mausoleum'un orijinal şeklinde, birebir aynısını...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Nerede yapılıyor?

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Mausoleum'un orijinal yerinde, olduğu yerde.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yeri neresi?

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Müzenin, kalenin olduğu yerde değil, kaleyle bağlantısı yok.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Anladım, ben Bodrum'u iyi biliyorum, onun için soruyorum, öğrenmek için soruyorum.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Ben de biliyorum. Kaleyle alakası yok yani Mausoleum'un şu anki olduğu yerde. Mausoleum'un yerine hiç gittiniz mi? Orada, orijinal yerinde onun aynı silüetini camdan... Yani orayı bir turistik bir alan yapıyoruz sonuç itibarıyla, özel bir şey bu.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Kalenin içine yapılan nedir?

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Kalenin içerisinde şu anda restorasyon var.

Orada tepki şu: Orada Kanuni'nin yaptırdığı bir cami var. Mimarlar Odası veya kim suçlamada bulduysa bilmiyorum. Esas meselenin kaynağında oradaki, Bodrum'daki Kanunu Sultan Süleyman'ın yapmış olduğu cami var. Tarihî eserlere sahip çıkacaksak... Bakın, aynı şeyi çöp olayında Bodrum'da yaşadık. Şimdi, işinize geldiği zaman tarihe sahip çıkmak, işinize geldiği zaman doğaya sahip çıkma olayı maalesef çifte standart. Hem STK'larda var... Ben bunu Bodrum'da birebir yaşadım. 7 bin tane ağaç keseceklerdi Bodrum'daki o çöp tesisiyle alakalı, Rabb'im öyle bir şey gönderdi ki bize, altından tarihî eser çıkarttı da... Yani ona bile oradaki bazı siyasi arkadaşlar çıkıp "Nihat Öztürk burada şov yaptı." falan dedi. Yani üç bin yıllık, dört bin yıllık alttan tarih çıkmış "Orada, biz bir kenarında çöp tesisi yaparız." demeye kalktılar. Aynı şekilde, Bodrum Kalesi'ndeki mesele de, o kale...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yok, ama içinde bir yapı yapılacağı için bu şey oldu.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – İçinde bir cami var, yapı var işte, cami var, onu anlatıyorum.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tamam, cami var, biliyorum.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Asıl mesele camiyle alakalı. Kanuni Sultan Süleyman’ın sefere giderken, Rodos’a giderken yaptırdığı cami yıllar içerisinde yıkılmış durumda, onunla alakalı bir restorasyon var. Yoksa, onun dışında, o cam piramit dediğiniz Mausoleum orada, o şeyin içerisinde değil.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Hayır, bu dediğiniz konuya kimse teknik olarak da karşı çıkamaz.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Karşı çıkmaz, o değil.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Öyle bir caminin temelini izleri varsa, onun da kuruldan onaylı projesi varsa kimse buna teknik olarak, mantık olarak da karşı çıkamaz.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Tabii, tabii, hepsi çıktı, o yapılıyor şimdi.

Şu var, şuradan karşı çıkıyorlar: İçerisinde bir gemi kalıntısı var, doğru söylüyor. Şimdi, oranın ibadete açılmasıyla alakalı bir gündem var bizim Bodrumlularla alakalı ama şey konusunda...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yok, orada gemi kalıntısının muhafaza edildiği bir yapı var.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Başka bir şey var orada.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Biliyor musunuz onu?

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Biliyorum.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tamam. O yıkılıp yerine yapılacakmış canım, benim dediğim o Mausoleum dışarıda yapılacak falan, o değil.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – “Cam piramit” deyince aklıma o geldi.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Yok, o değil.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Çünkü öyle bir proje yapıyoruz şu an biz orada.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Oraya bir yapılacak, onunla ilgili mahkemeye verilmiş.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Vermişler sonuçta, bazı şeyleri...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Ben şu kurullarla ilgili bir konuyu dağıtmadan tekrar ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Şimdi, hangi dönemde hangi yönetmelikle yapıldı bilmiyorum ama koruma kurullarına eskiden -söyledim, siz “Üniversiteler yine veriyor.” dediniz-YÖK’ten hocalar atanıyordu, şimdi tamamen idarenin isteğiyle akademisyen atanıyor. Yani burada bir fark var. Siz mi yaptınız bunu, daha önce mi yapıldı?

BAŞKAN – Hangi idarenin?

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Kültür Bakanlığı. Eskiden koruma kurullarının bir kısmı Kültür Bakanlığının seçtiği, bir kısmı da YÖK’ten atanan üyelerle yapılıyordu, akademisyenlerle yapılıyordu. Şimdi tamamen Kültür Bakanlığında yine üniversite olsa bile. Bu anlamda, idarenin istediği akademisyenler atanıyor. Yani bu çok doğru bir yaklaşım değil.

İkincisi, dışarıda iş yapan mimarlar kurul üyeleri oluyor. Yani bir tarafta kuruldan geçecek projeyi yapan kişi, dönüp öbür tarafta, masanın öbür tarafında o kurulu onaylayan kişi. Yani bu kabul edilebilir bir şey değil koruma adına. Örnekleri çok, hani, onlarca, yüzlerce örnek gösteririz.

BAŞKAN – Vallahi bir tane örnek gösterin, kıyamet kopar burada.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Hemen, hemen.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Resmiyette yok da gayriresmî yapabiliyorlar.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Hayır, var, var.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Resmiyette yapamaz ya.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Resmiyette...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Resmiyette yapamaz, gayriresmî yapar.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Dışarıda bir restorasyon projesi yapan bir mimarın kurul üyesi olduğunu biliyorum yani şimdi bunun ismi de var. Dışarıdan atanan mimarlar zaten bu işle alakasız insanlar değil ki. Yani bu işin içerisinde, bu işten...

BAŞKAN – Kendisi yapar, başka birisine imza attırır, getirir, ona bir şey diyemem ama kendi imzasıyla buraya geçecek, bu tarafa da geçecek, orada da savunacak yani...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) - E, herhâlde canım yani. Hocam, bunu mu söylüyorsunuz yani elbette değil öyle.

BAŞKAN – Ama onun ispatı çok zor.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Şimdi böyle olunca çözdük mü yani? İspatlarımız dediğim, işte, bu işi yapan kişi daha sonra kurul üyesi.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Bunu nasıl önleyebiliriz?

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Bunu önleme şansın da yok.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, bunun ispatı çok zor bir şey.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Hocam yani dışarıdan aldığımız...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Cezai müeyyide konulabilir tespit tarihinden...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Hayır, alakası yok, dışarıdan niye alıyorsun koruma kuruluna, niye dışarıdan şey alıyorsun?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Nereden alınması lazım?

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Akademisyenlerden yahu. Dışarıdan iş yapan bir mimarın ne işi var koruma kurulunda?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – “Akademisyenlerden alınsın.” diyorsun.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Yani onun yakını, bunun bilmem neyi, işte, hısımları diye bir koruma kurulu oluşturursak Türkiye’de korumayı sağlayabilir miyiz? Neye göre seçiliyor bu insanlar, hangi liyakate göre, hangi bilgi birikimine göre?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Piyasadaki mimara verirsen işi o zaman o adam işi...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Yani bunlar somut, kültür varlıklarımızın korunması açısından çok ciddi problemler. Bunlara el atmayacaksa biz ne yapacağız? Hani “Böyle bir şey olamaz.” diyerek bu işin içinden sıyrılmayız. Sonuçta, elbette evrak üzerinde bu böyle değil ama...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Yok, yok, orada ben de şey yaptım da eksik bir bilgiden kaynaklandı.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Anlayın artık canım yani ne olduğu, elbette onu ben de biliyorum herhâlde, o kadar...

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Yani dışarıda herhangi bir kamu kuruluşuna bağlı olmayan bir mimar kurul üyesi olarak atanıyor, dışarıda da şirketi var...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Şehir plancısı, ne ararsanız yani.

GÜRSEL EROL (Tunceli) - ...ama bir akademisyen olsa bu tür ticari bir ilişkiye giremez diye...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Tabii.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Onu YÖK bağımsız atıyor.

BAŞKAN – Giremez mi peki?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Girer.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Hocam, her şey olur yani bunu savunalım mı?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Girer tabii ama biraz daha zor olur.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Yani savunalım mı bunu?

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Biraz caydırıcılığı var.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Ya bu mevcut düzen doğru mudur, dışarıda iş yapan bir adamın girmesi? Girer mi, girer, herkes girer.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Sayın Müsteşarım, işte, buna bir çözüm bulmak lazım. Yani ne yapılması lazım, bunları engelleyecek tedbirler ne olması lazım?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Rüşveti yok edeceğiz yani demin sordun, söyledim.

BAŞKAN – Yani bütün mesele tabii beşerî sermayeniz, beşerî sermayeniz bu noktaya gelince...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Var ama yani akademisyen. Bununla ilgili geçmişte çok nitelikli hocalarımız vardı, hâlâ da var yani, çok nitelikli hocalarımız var.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Şu Bodrum biraz askıda kaldı, hani bize bir bilgi...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Ben bizim birimi bağlatıyorum şimdi, görüşeceğim şimdi.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Müze müdürünü mü, tamam.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Şimdi görüşeceğim, şimdi, bağlıyorlar.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Ben de oda başkanını aradım, dönmedi.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Siz kimi aradınız?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Şahabettin’i aradım, tanıyor musun?

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (Mardin) – Mimarlar Odası mı?

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – İnşaat Mühendisleri Odası. Şahabettin Doğan, orada oturuyor, orada proje yapıyor, mahkemeye veren arkadaşlardan birisi.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Duydum, görmedim, konuşmadım ama.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Böyle bireysel projelerle ilgilenmek çok da şey değil. Yani genel sorunlar üzerinde konuşmak çok daha doğru.

BAŞKAN – Bence de bu bireysel şeylerle ilgilenmeyelim arkadaşlar.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Yani bununla ilgili bir bilgi talep edelim. Komisyonu bilgilendirsinler bir sıkıntı varsa bununla ilgili, Mersin’deki kazıyla ilgili ama bunlar bence Komisyonunda böyle çok tartışma konusu yapılmamalı yani.

BAŞKAN – Bence de.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Bizde inşaat mühendisleri odası ve mimarlar odası başkanları bütün projelere şerh koydukları, mahkemeye verdikleri için çok ciddiye alınmıyorlar.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Olur mu öyle canım?

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Çünkü her projenin altına... Ya “Yaptım ağabey.” diyorsun, küt mahkemeye.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Her projede olmaz. Bakın, şimdi...

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Yok, ben yaşadığım için söylüyorum.

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Ya belki sizin tesadüf ettikleriniz öyle olabilir.

BAŞKAN – Serdal Bey, bunu tartışmayalım.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Bir dakika, arkadaş...

BAŞKAN – Yani arkadaşların dediği gibi, bunlar fevri şeyler, her daim olacaktır.

Ben tekrar gündeme dönüyorum, bu raporla ilgili başka ilave düşüncesi olan, “İlave bölüm eklensin.” diyen arkadaş var mı? Yok.

O zaman şöyle yapalım: Önümüzdeki çarşamba günü saat 11.00’de, Meclisin çalıştığı bir gün Anadolu Medeniyetleri Müzesinin önünde buluşuyoruz. Diğer arkadaşlar için de bunu duyuralım. Bakanlıktan da üst düzeyde bir arkadaş rica edelim, bizi bilgilendirsinler. İsterseniz oradan Etnografya Müzesine de gideriz.

Ondan sonra, İstanbul’un tarihini de... Ben Meclis Başkanlığıyla görüşeyim ve yurt dışı meselesinde yeni düzenlemeyi de kendileriyle görüşeyim.

O zaman gelecek hafta toplantı yapmıyoruz. On beş gün sonra perşembe günü gene 15.00’te burada bu defa taslak metni görüşmek üzere...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Ama o bize önce gelirse Başkanım, biz üzerinde bir çalışma yapıp öyle buraya gelelim.

BAŞKAN – Yani olabilir veya o gün dağıtırız, müzakeresini bir hafta sonra yaparız. Yetiştirebilirsek bir iki gün önceden de size ulaştırırız, isterseniz hem elektronik ortamda ulaştırırız hem basılı metin olarak veririz.

GÜRSEL EROL (Tunceli) – Basılı olana gerek yok.

BAŞKAN – Peki, elektronik ortam uygun mu?

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Uygunudur.

BAŞKAN – Elektronik ortamda ulaştırıyoruz.

Uzmanımızın bir teklifi var: “İsterseniz müze ziyareti için buradan araç kaldırabiliriz, topluca gidebiliriz.” diyor.

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Daha iyi olur.

BAŞKAN – 10.30’da 2 no.lu kapıda buluşuyoruz.

Arkadaşların başka ilave bir teklifi yoksa...

ZÜLFİKAR İNÖNÜ TÜMER (Adana) – Zaten ekleyebiliriz herhâlde değil mi?

BAŞKAN – Tabiatıyla ekleyebiliriz. Arkadaşlar, bunlar adı üzerinde taslak. Katkılarınız bence bunun zenginleşmesine fırsat verir.

Teşekkür ediyorum, toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 15.54